

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

katedra mezinárodních vztahů IPS UK FSV

Posudek na magisterskou diplomovou práci zpracovanou na katedře mezinárodních vztahů IPS by měl obsahovat Vaše vyjádření k následujícím bodům. Při zpracování posudku můžete použít následující část tohoto souboru, kde vyplníte své hodnocení do jednotlivých polí.

Jméno diplomanta/ky

Lucie Vinterová

Název práce

Změny geopolitického pohledu Ruské federace na postsovětský prostor a vliv alternativních hráčů

Konzultant/ka práce

Dr. Michael Romancov

Oponent/ka práce

Dr. Ondřej Ditrych

semestr/rok

2014

počet stran

počet znaků

264 288

1. koncepce práce

- i. volba tématu, formulace výzkumné otázky a jejich zdůvodnění; přiměřenost, původnost;
- ii. teoreticko-metodologické ukotvení – výběr a zdůvodnění; metoda zpracování;
- iii. volba zdrojů, kritický rozbor literatury, příp. dalších použitých zdrojů;
- iv. struktura textu (úplnost, správnost a přiměřenost členění, logická provázanost);

Předkládaná práce je věnována vysoce relevantnímu tématu, její zpracování ji nicméně posouvá na hranici obhajitelnosti. Na ani jednu ze dvou výzkumných otázek (ve kterých obdobích převažovalo v ruské zahraniční politice eurasijství/atlantismus, a jak zahraniční politiku v ruském sousedství ovlivnili další aktéři) není nalezena přesvědčivá odpověď (nad rámec poněkud intuitivního závěru, že ji poznamenala jejich snaha rozšířit v tomto sousedství svůj vliv), což je dáno především absencí teoretického a metodologického zakotvení práce (není potom mj. vůbec zřejmé, na jakém základě autorka formulovala své hypotézy). Vnímání Duginových *Osnov* jako teoretického základu práce je zcela zavádějící a odráží z metodologického hlediska značně nešťastnou záměnu teorie coby *optiky* pro náhled zkoumaného předmětu za předmět *samotný*. Při zkoumání vlivu idejí na realizaci ruské zahraniční politiky mohla autorka využít aparátu *foreign policy analysis*, či sociologizujících přístupů k mezinárodním vztahům či bezpečnostním studiím, za stávajícího stavu uchopení tématu se jí nicméně žádný prokazatelný vztah doložit nedaří (což neznamená, že ho nalézt *nelze*). Tj. tvrdit, že určitá koncepce zahraniční politiky je ovlivněna ideologií eurasianismu, protože pokládá za cíl ustavení globální systémové multipolarity a znovuoživení vlivu v blízkém pohraničí je logicky přinejmenším sporné, protože při zohlednění situace, v jaké se Rusko po konci studené války nachází, by bylo stejně tak možné tvrdit, že je ovlivněna např. klasickým realismem či dokonce že není v rozporu s idejemi *západníků*, vůči nimž autorka klade eurasianistické myšlení do opozice. (Autorka sama přičítá tyto cíle i Putinově „pragmatické“ politice.)

Zdrojový aparát je početně omezený rozsahem i tím, že autorka spoléhá převážně na několik málo českých zdrojů. Přestože za klad práce lze považovat citaci primárních dokumentů (strategické koncepce apod.), nenabízí k nim práce téměř žádný autorský analytický komentář. Interpretace přebíraných poznatků u sekundárních zdrojů je na poměrně slušné úrovni.

Práce je logicky členěna, byť části věnované hledání odpovědi na výzkumné otázky nejsou logicky příliš provázány, což vyplývá z toho, že samotné tyto otázky nejsou k sobě úžeji vztaženy.

2. zpracování tématu (výběr zdrojů pro jednotlivé aspekty zvolené problematiky, interpretace přebíraných poznatků, argumentace, formulace vlastních poznatků, včetně vyvození závěrů, přesnost vyjadřování; příp. práce s daty – úplnost, přesnost, správnost postupů; konformita s projektem);

Práce odráží snahu o poctivé zpracování tématu, vzhledem k vratkým teoretickým a metodologickým základům zůstává však její potenciál nevyužit. Faktické nepřesnosti jsou spíše výjimkou (např. Čečensko nikdy nepřestalo být součástí Ruské federace, str. 32), o něco častější je jistá analytická povrchnost – co přesně znamená, že se Putinovi podařilo „stabilizovat ruskou zahraniční politiku“ (str. 34), nebo jak konkrétně lze prokázat syntézu západnických a eurasianistických myšlenek v koncepci národní bezpečnosti z roku 2000 (str. 46)? V exposé eurasianistického myšlení považuji za významnou absenci díla Gumiljovova a celkově redukce soudobého ruského myšlení na dichotomii eurasiatského/západnického proudu je podle mě jistým zploštěním; pozornost by si jistě zasloužila např. debata o impériu. (Díky překladům esejů polského historika Andrzeje Nowaka se lze i v českém prostředí seznámit s jejími základními konturami.) Klíčovou autorčinu tezi, že „brzy se však v Rusku ukázalo, že... upřednostňování prozápadní linie s sebou přináší zanedbávání vztahů se zeměmi postsovětského prostoru, vůči kterým byla vedena téměř izolacionistická politika“ (str. 24) a toto prozření vedle k ukončení vlivu atlantistického proudu, považuji za spornou jak z teoretického, tak empirického hlediska. Rovněž tvrzení, že k největšímu střetu mezi Ruskem a dalšími zahraničními aktéry dochází ve střední Asii (str. 49) je dle mého názoru zavádějící i bez přihlédnutí k posledním událostem na Ukrajině.

3. standardy vědeckého textu (bibliografie, odkazy, citace);

Práce splňuje standardy akademického textu.

4. stylistická a jazyková úroveň textu;

Stylistická a jazyková úroveň práce je na uspokojivé úrovni.

5. formální úplnost výtisku (čestné prohlášení, obsah, resumé, projekt);

Výtisk je úplný.

6. dílčí připomínky (pokud nejsou uvedeny jako součást hodnocení výše uvedených aspektů práce); příp. náměty či otázky k obhajobě;

--

7. celkové hodnocení (práce ne/odpovídá požadavkům kladeným na DP; ne/doporučení práce k obhajobě; nejsilnější, příp. nejslabší stránky práce; příp. doporučení na zvláštní ocenění [pochvala děkana za vynikající DP]);

Práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce a doporučuji ji proto k obhajobě. Za klad považuji autorčinu snahu o poctivé uchopení velmi aktuálního tématu, za slabé stránky potom nedostatečnou teoretickou, metodologickou i empirickou přípravu (včetně obeznámenosti s ruskou debatou), se kterou se do tohoto projektu pustila.
---

8. navrhovaná klasifikace.

Dobře.
----

datum

podpis

29.8.2014	
-----------	--